

Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetsége

Hírlevél
2006/1.

KÖSZÖNTŐ

Hidak

Ha folyóhoz érünk, s más dolgunk nincs, akár le is ülhetünk, és szemlélődhetünk kedvünkre. Egy idő után nem figyelünk másfelé, csak a túlsó partra. Csermelyeken könnyű az átkelés, akár csak a kisebb patakon. Ám ha a Dunába botlottunk, s beteltünk az úszó dinnyehéjak látványával, s nem akarunk elaludni a kanyargós Tisza partján sem, rálépünk a hídra, s tovább folytatjuk utunkat.

Effélét teszünk az év végén is. Elcsendesedünk, s filmként pergetjük le, mit hagytunk magunk után. Ahogy végeztünk a „vetítéssel”, kritikát mondunk, majd megírjuk a jövő év forgatókönyvét. De ne hulljunk a képzavar csapdájába, s maradjunk a címnél:

Építsünk hidat! Hozzávalók: tanulmány, terv, stratégia, építőanyag, munkások, és lelkesedés, megértés, odafigyelés, törődés.

Építsünk hidat, mely összeköt tegnapot és holnapot, embereket, értelmet é s szíveket.

Juhász Éva

TARTALOMJEGYZÉK

HÍREK	3.
MOKSZ ELNÖKSÉGI ÉRTEKEZLET	9.
MOKSZ ÉVES JELENTÉS	10.
EGÉSZSÉGÜGYI KITEKINTŐ -SZÜLÉSZETI BALNEOLÓGIA	12.
NÉVJEGY	15.
MEGEMLEKEZÉS	17.

HÍREK

Kedves Munkatársak!

Örömmel adhatunk hírt, hogy a Magyar Kultúra Napja alkalmából Dr. Vasas Livia a MOKSZ elnöke 2006. január 22.-én megkapta a BIBLIOTÉKA EMLÉKÉREM kitüntetést.

Dr. Vasas Livia az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Természettudományi majd Bölcsészettudományi karán végzett 1968-ban. Biológia és kémia szakos középiskolai tanári diplomát szerzett, doktori disszertációját genetika és antropológia szakterületen írta és szerezte 1978-ban. 1983-ban szakinformatikus, 1993-ban könyvtárosi oklevelet, majd 2004-ben könyvtártudományi szakterületen PhD fokozatot szerzett. Tanulmányait 1996 és 1999 között több idegen nyelvű továbbképzésen fejlesztette tovább, marketing és menedzsment témákban.

Pályáját biológusként kezdte a RICO Kötszerművekben, majd a Balassagyarmati Városi Tanács Kórház Központi Laboratóriumában. 1981-től 9 évig könyvtáros volt a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárában, ahol 1990-ben kapott könyvtárigazgatói, 2001-ben főigazgatói kinevezést.

A Semmelweis Egyetem Könyvtára nagy hagyományokkal rendelkező, szigorúan zárt, kizárólag saját tanárait ellátó könyvtár volt. Ez a könyvtár, valamint az egyetem teljes könyvtári rendszere megváltozott, jórészt Dr. Vasas Livia munkájának köszönhetően. A SOTE könyvtárát nyitott, szolgáltatás centrumú könyvtárrá alakította, igen nagy súlyt helyezve mind munkatársai mind az olvasók képzésre, valamint az elektronikus szakirodalmi források menedzsmentjére.

Sikeres pályázatokkal lehetővé tette elektronikus szakirodalom széleskörű beszerzését. Az új technológiák mellett azonban a hagyományos könyvtári tevékenységeket is messzemenően támogatja, pl. 2005. év októberében megnyílt a „Régi Könyvek Tára”, ahol 10.000 régi és ritka kötetet szemlélhetnek meg az érdeklődők.

Livia kilenc éve tagja az Európai Orvosi Könyvtárak szövetségének, az EAHIL-nak, s felkérésre több konferencia tudományos programbizottságának volt a tagja. Tevékenysége nyomán számszerűen is nőtt a magyarországi taglétszám, hat éve pedig megválasztották az EAHIL magyarországi képviselőjének. Az itt szerzettekből rendszeresen tart előadásokat az éves konferenciákon.

Az MKE és IKSZ felkérésére az EBLIDA magyarországi képviselője 2002-től, s tájékoztatja a magyar könyvtáros társadalmat az ott folyó munkákról.

1996-ban újra alakult az orvosi könyvtárosok szervezete Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetsége (MOKSZ) néven, melynek alapító és vezetőségi tagja, 2003-tól pedig az elnöke.

Igyekszik összefogni a hálózatot, keresi a pályázási lehetőségeket nemcsak a szervezet tagkönyvtárai, de az ország összes orvostudományi könyvtára számára is. Irányításával kiadásra kerül a MOKSZ Hírlevél, mely negyedévente juttatja az orvosi könyvtárakat sokrétű információhoz.

Dr. Vasas Livia jelenleg a kórházi könyvtárak korszerűsítését célzó orvosi elektronikus folyóiratok konzorciumot szervezi. Minden évben elindítja az "Interaktív forráskutatás Irodalomkutatási módszerek" akkreditált kurzust, biztosítva ezzel a magyar orvosi könyvtáros gárdának a megfelelő szakirányú továbbképzését.

Az évente megrendezett Informatio Medicata konferenciát akkreditálták az elmúlt évben. Az orvosok 10 kreditpontot szerezhettek, ha részt vesznek, és kitöltik a tesztet. Ezzel nemcsak a könyvtárosokat, hanem az orvosokat is érdekeltté tette, s hozzájárult ahhoz is, hogy minél jobban elismerjék a könyvtárosi munkát.

Erdeiné Törőcsik Katalin kokordeb@mail.axelero.hu

FELHÍVÁS

Kedves Kolléga!

A Könyvtári Intézet rendszeresen vizsgálja a statisztikai adatok általa történő közzétételének elveit és gyakorlatát. Ehhez a fölülvizsgálathoz (mely adatokat milyen formában publikáljunk) kérjük segítségét.

Kérem, tegyen javaslatot a közzéteendő statisztikai adatok körére. A Könyvtári Intézet több formában is publikál adatokat. Elsőrendű célunk a “Könyvtári statisztika” című kiadványunk megújítása (előzménye TEKE, illetve SZAKMA címen volt ismeretes). Ez megtalálható a honlapunkon a <http://www.ki.oszk.hu/statisztika.html> címen a statkiad04.zip, statkiad03.zip stb. nevű fájlokban.

Kérem, tegyen javaslatot az adatokból képzendő teljesítménymutatókra és egyéb viszonyszámokra, melyeket szintén ebben a kiadványban tennénk közzé.

Tervezünk egyéb, az adatokra és mutatókra alapozott kutatásokat, trendtanulmányokat is; kérjük javaslatát, hogy ilyen célra mely további mutatók volnának alkalmasak.

Az utóbbiak között kiemelten fontosnak tartjuk az ODR-tagkönyvtárak könyvtárközi szolgáltatásait jellemző teljesítménymutatókat. Kérjük, rájuk külön tegye meg javaslatát.

Kiindulópontként két dokumentumot ajánlunk szíves figyelmébe. Az egyik a Könyvtári Intézet által készített “Teljesítménymutatók a magyar könyvtári rendszerben. Ajánlás a könyvtári teljesítménymutatók alkalmazására az MSZ ISO 11620:2000 szabvány alapján” című, amely az intézet honlapján található meg a következő cím alatt:

<http://www.ki.oszk.hu/ktmanyagok/teljesitmenymutatok.rtf>. A másik a szintén általunk gondozott “Települési és szakkönyvtári ellátás a statisztika tükrében” c. kiadvány; melyet <http://mek.oszk.hu/02500/02519/html/#10> címen találhat meg.

Ezt a levelet egyidejűleg elektronikus formában, a fenti dokumentumokat hozzátartozóan is eljuttatom Önhöz.

Kérem, február 28-áig – akár e-mail-ben, akár nyomtatott formában – küldje el javaslatát kollégámnak (Somogyi József somogyij@oszk.hu 1/2243822).

Dr. Bartos Éva igazgató
Könyvtári Intézet

**40 év az orvosi
szakkönyvtárban:
Kerti Sándorné, Klári
köszöntése**

A megye, de talán az ország legrégebben hivatalban lévő orvosi könyvtárosát köszöntötte 2005. december 9-én. nyugdíjba vonulása alkalmából szűkebb környezete. Kerti Sándorné, Klári 1966-tól látott el főállásban orvosi könyvtárosi

feladatokat az 1963. október 1-én megnyílt a fehérgyarmati városi kórházban.

Eredeti, pénzügyi végzettségétől távolinak tűnhetett a könyvek világa, de kitartó szorgalommal szívta magába a szakmai ismereteket. Tudását az Országos Orvostudományi Könyvtár és Dokumentációs Központ szaktanfolyamán gyarapította 1969-ben, és a megtanultakat a mindennapi gyakorlatban bővítette tovább. Kitartó, szívós és precíz munkával mégis olyan könyvtárat alakított ki, mely bármelyik nagyobb bibliotéka becsületre vált volna.

A könyvekkel és folyóiratokkal szépen gyarapodó állományt gondosan rendezte, feltárta szerzői betűrendes és szakkatalógusokban. Tapasztalatai gazdagodásával egyre újabb szolgáltatások jelentek meg a könyvtárban, pl. irodalomkutatás, témafigyelés, könyvtárközi kölcsönzés. 1978-tól a betegkönyvtári ellátás is rá hárult, melyet társadalmi munkában végzett. Ezek mellett a szakszervezetben is feladatot kapott.

Nem volt olyan szakmai rendezvény, ahol ne tűnt volna fel. Szorgosan jegyzetelt, tanulta az újdonságokat, amiből volt elég az elmúlt négy évtizedben. Előbb a külföldi folyóirat rendelések racionalizálása, majd a megjelenő informatika, új adatbázisok, az Internet melyek nélkül ma már egy szakkönyvtár sem tud működni.

Megtanulta az új technikai eszközök használatát is.

Aktív könyvtárossága utolsó éveiben a modern, újonnan kialakított előadó- és könyvtárteremben már számítógépek is segíthették az olvasót és az ő mindennapi munkáját. Abból pedig egyre több volt, hiszen az integrációt követően már a vásárosnaményi kórház információs igényeit is neki kellett kielégítenie.

Rengeteget dolgozott. Számtalan orvos és egészségügyi szakdolgozó köszönheti részben neki is a sikeres szakvizsgát, szakdolgozatot, diplomát.

Igazi régi kórházi bútordarab, olyan kolléganő aki gyermekeit is megfertőzte az egészségügyiek elhivatottságával, hiszen lánya és fia is a fehérgyarmati kórház dolgozója, bár egyikük sem választotta a könyvtárosi pályát. A fehérgyarmati kórház dolgozói meghitt ünnepség keretében, szeretettel köszöntek el régi kolléganőjüktől. A felé áradó szeretet és megbecsülés jeleként kétszer részesült igazgatói dicséretben.

A fehérgyarmati kórház újságjában, az Impulzusban a következő sorok jelentek meg róla: ***„Kitartásán, elkötelezettségén és sokszor fizikai szerepvállalásán is múltott, hogy intézményünkben az orvosi könyvtár a mai napig is működik és komoly segítséget nyújt orvosainknak és szakdolgozóinknak egyaránt.”***

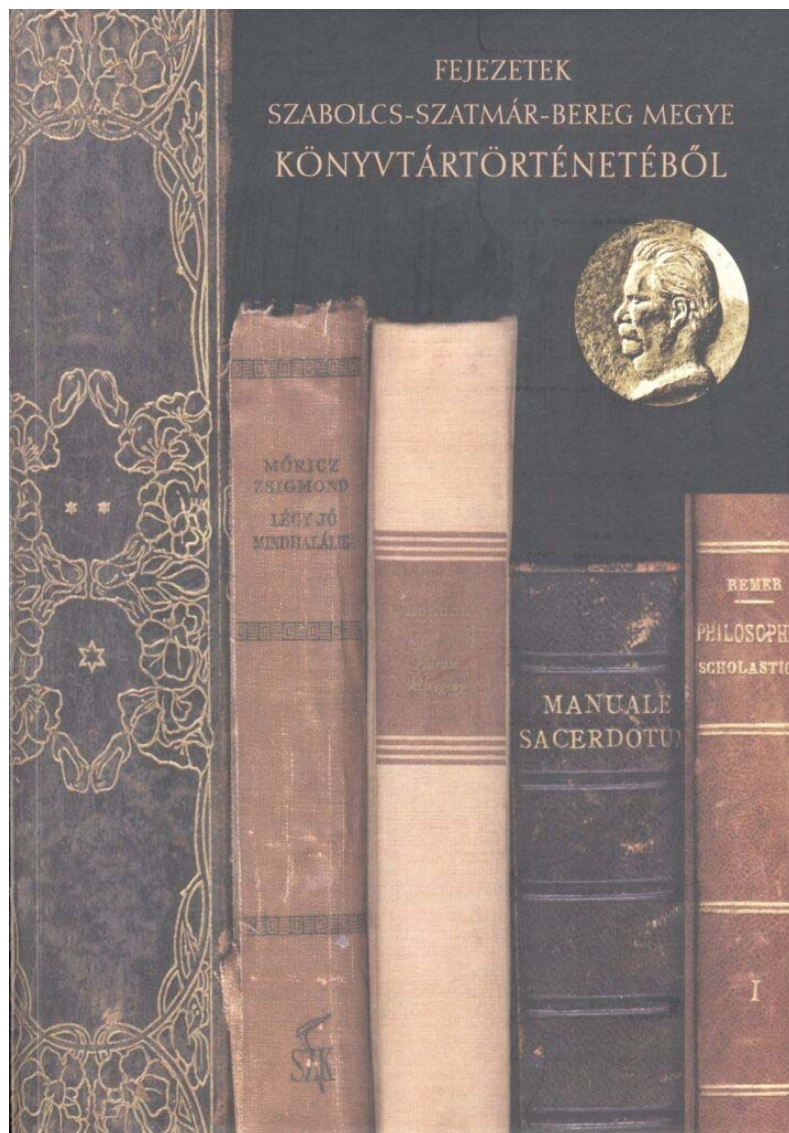
Ez a mondat nagy igazságokat takar. Jó lenne, ha az orvosi könyvtárakban ma is sok Kertiné Klári tevékenykedne.

Kührner Éva

Könyvtárak a minőségbiztosított kórházakban címmel országos konferenciát szervez a MOKSZ 2006. március 21-én, Zalaegerszegen, a Zala Megyei Kórház IV. emeleti tanácstermében. A program és a jelentkezési lap a mellékletben található.

Még egyszer a könyvtártörténetről!

A Hírlevél 2005. évi 5. számában a MOKSZ elnöksége felhívást intézett az orvosi könyvtárosokhoz, bízta őket könyvtártörténet írására.

Felhívásunkat megismételjük, és egyúttal örömmel jelentjük, hogy az első művek elkészültek. A könyvtártörténet írásához összeállított szempontok olvashatók a Hírlevél 2005. 5. számában. A munkák elkészítésének határideje: 2006. június 30.

A kész írásokat

célszerű elektronikus formában elküldeni az alábbi címekre:

e.kurner@freemail.hu

Kedvcsinálóként örömmel közöljük, hogy megjelent a *Fejezetek Szabolcs-Szatmár-Bereg megye könyvtártörténetéből* című kötet, melyben az érdeklődők olvashatnak többek között Szabolcs-Szatmár-Bereg megye orvosi szakkönyvtárainak történetéről is.

Kürner Éva e.kurner@freemail.hu

MOKSZ ELNÖKSÉGI ÉRTEKEZLET

Jegyzőkönyvi kivonat,
mely készült a MOKSZ 2005. december 16-án megtartott elnökségi
értekezletről.

Helyszín: 1085 Budapest Üllői út 26.

Jelen voltak: Beke Gabriella, Kührner Éva; Kis-Pál Sándorné, Gracza Tünde, Wolf György; Szikszai Márta, Balogh Margit, Dr. Vasas Livia

2006-ra vállalt feladatok, és felelősei

Vasas Livia: ProQuest Konzorcium használói körének kibővítése, sikerre vitele

-Kapcsolatfelvétel Skaliczky Judittal, hogy a regionális értekezleten előadjon

-Informatio Medicata 2006 konferencia szervezésének irányítása

Balogh Margit: Kapcsolatfelvétel az Egészségügyi Minisztériummal

-Stratégia és irányelvek kidolgozása mindegyik könyvtár típus számára

-Konzultáció a Pető Intézet kommunikációs menedzserével

Beke Gabriella: Könyvtárak a minőségbiztosított kórházakban”- regionális értekezletet 2006. március 21.

Kis-Pál Sándorné: MOKSZ-os kollégák adatbázisának létrehozása, gondozása, a személyes adatokon kívül a végzettséget, annak helyét idejének, valamint fokozatának feltüntetése

-Kórháznévadók önéletrajzának összegyűjtése

Gracza Tünde: Szakmai minimum feltételek összefoglalása

Kührner Éva: A könyvtártörténet írás projektjének irányítása

Wolf György: Az MOKSZ honlap karbantartás megszervezése

-MOKSZ Hírlevél olvasó szerkesztői feladatának ellátása

MOKSZ Hírlevél 2006.

Gracza Tünde minden egyes számban négy oldalon közreadja a kisebb könyvtáraktól kapott írásokat

Wolf György: Elvállalta az olvasószerkesztői feladatokat

A MOKSZ Hírlevél 2006-os számainak témaköre és felelős szerkesztői

I.	Szülészeti balneológia	Gracza Tünde
II.	Hematológia	Kührner Éva
III.	Pszichiátria	Kis-Pál Sándorné
IV.	Stroke	Beke Gabi

Éves jelentés a MOKSZ, 2005 évi munkájáról

A vezetőségi ülések valamint az éves közgyűlés, vezetőségválasztás rendben megtörtént. Az év során 2 vezetőségi megbeszélés zajlott személyes részvétellel, a többi egyeztetés elektronikus levelezés formájában valósult meg.

Taglétszámunk sajnálatos módon az előző évihez képest csökkent, ugyanis 2004 évben még 137 könyvtár volt a MOKSZ tagja, 2005-ben 114 tagkönyvtárra csökkent. Ennek az oka, - egyes visszajelzések szerint – hogy bizonyos munkáltatók a szűkös anyagi helyzetre hivatkozva nem szívesen fizetik be még azt a csekély éves tagdíjat sem, valamint néhány tanszéki könyvtár sajátjogon tag volt, s ez az ésszerűtlenség megszűnt. Ugyanis a Központi Könyvtárak tagsága tartalmazza a kis egyszemélyes tanszéki könyvtárak tagságát is. Jobban leírva a Semmelweis Egyetem például egy tagnak számít, bár a Könyvtári rendszerében legalább 80 könyvtáros dolgozik.

Tartottuk a kapcsolatot a NKÖM könyvtári osztályával, az OM- mel ,az Egészségügyi Minisztérium illetékes államtitkárával, illetve az egészségügyi miniszterrel. A megfelelő rendezvényeken részt vettünk, képviseltük a MOKSZ-ot. A Könyvtári Intézet Statisztikai Bizottságában részt vettünk, s folyamatosan jeleztük a bizottság munkáját. Az EAHIL-ban képviseltük Magyarországot, 7 egyéni tag van, Virágos Márta az EAHIL vezetőségének a tagja.

Egyik legfontosabb változás a MOKSZ életében a Hírlevél tartalmi megújulása és kisebb –nagyobb változása volt: a „Szakorvosi kitekintés” című rovat, mely a továbbképzést szolgálta. Elindítottuk a „Névjegy” rovatot is, melyben kollégáink mutatkozhatnak be. Első alkalommal a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtárának négy munkatársa írt néhány sort magáról. A második számban a MOKSZ vezetőség tagjait ismerhették meg az olvasók. Mindkét új rovatot folytatjuk idén is, a színvonal további emelését tartva szem előtt. A háromszáz példányban, helyben nyomtatott lapot minden tagunknak, a nyugállományú kollégáknak, valamint társszervezeteinknek. Nem könnyű egy Hírlevelet tartalmasan összeállítani, szerkeszteni, úgy hogy az a tájékoztatáson felül szinte oktatási forrás is legyen. Az a célunk, hogy a Hírlevél megfeleljen a legigényesebb kollégánknak is! A MOKSZ honlapja sajnos nem tudott megújulni teljesen, bár a javaslatokat megtettük, s bizonyos aktualizálások megtörténtek.

Kiemelkedő jelentőségű a ProQuest Konzorcium szervezése és megvalósítása. Itt a MOKSZ a szervezést, tájékoztatást vállalta annak érdekében, hogy a MOKSZ alapszabályában rögzített „korszerű könyvtári technológiák ismertetése és terjesztése” feladatnak eleget tegyen. Ennek a munkának az eredménye, hogy létrejött a PML konzorcium, amikor is 16 kórház és egészségügyi intézmény közösen beszerezte az 500 teljes szövegű folyóirat használati licenzét.

A könyvtárak közötti tapasztalatcsere céljából 2005 áprilisában könyvtárlátogatás szerveztünk 25 fő részvételével a Szegedi Tudományegyetem

Egyetemi Könyvtárába. Egy általános könyvtárbejárás keretében megtekintettük mind az egyetemi, mind az Általános Orvostudományi Kar Központi Könyvtárának gyűjteményét.

Interaktív tudományos forráskutatás elektronikus könyvtári környezetben, publikációs stratégiák és segédeszközök címmel 45 órás akkreditált kurzust indítottunk, melyen 14 fő MOKSZ tagkönyvtáros kolléga vett részt és vizsgázott megfelelő eredménnyel. Ezzel befejeződött az akkreditált kurzus szervezése, mivel lejárt a licenz, s a következő évben újabb programot készítünk elő akkreditálásra.

A Magyar Könyvtárosok Egyesületével való szoros kapcsolat jegyében Dr. Vasas Livia MOKSZ elnök előadóként vett részt a szervezet „Könyvtárak és a könyvtárosok jövője” elnevezésű ünnepi konferenciáján Budapesten. Az eseményre 2005. november 25-én került sor Budapesten, az Országgyűlés Kongresszusi termében. Az előadás témája „Az EBLIDA érdekérvényesítő tevékenysége a könyvtárakért az EU-ban” volt.

A nyár az „Informatio Medicata 2005” konferencia szervezésével telt. Kiválasztottuk a helyszínt, felkértük az orvostudomány elismert szakembereit, hogy előadásukkal biztosítsák konferencia színvonalát. A kiállítók szponzorok meghívása, valamint a program véglegesítése után megbíztunk egy grafikusot, hogy tervezze meg az MOKSZ és az INFORMATIO MEDICATA logóját. Ekkor született meg az a döntés, hogy a kiadvány nyomdában készüljön. A tördelővel együttműködve elkészült a booklet, melyben a programon kívül az előadások absztraktjai valamint a cégek bemutatkozó szerepeltek. Ezzel párhuzamosan folyt a szórakoztatás és vendéglátás szervezése. A nemzetközi könyvtáros konferenciát a MOTESZ akkreditálta, s a résztvevő orvosok 10 kreditpontot kaptak a sikeres teszt megválaszolás után. A konferencia jól sikerült, mindösszesen mintegy 300 résztvevővel. Az előadások, a konzultációk segítségével az orvosok 100%-ban megfelelően töltötték ki a teszteket, s a megfelelő bizonyítványt a MOKSZ kiadta. Ezen kívül kiállító partnereink többsége jelezte, hogy idén is részt vesz a rendezvényen.

A konferencián kívül jeles esemény volt a Régi Könyvek Tárának megnyitója október 4-én, ahol több ezernyi archív, római szakszámozású kötet áll a kutatók rendelkezésére.

Tervek

Az újonnan megválasztott vezetőség megfogalmazta terveit, elképzeléseit az elkövetkező öt évre. Célul tűzte ki, hogy folyamatosan javuljon az információszolgáltatás a regionális központok együttműködése által. Kidolgozza a minőségi stratégiai terveket annak érdekében, hogy minél magasabb színvonalú szolgáltatást nyújtson az egészségügyi szakembereknek, s ezáltal a könyvtárosi szakma is megbecsülést nyerjen. Szorgalmazza a tagkönyvtárak aktív részvételét, valamint újabb szervezeti tagok bevonását, hogy a MOKSZ kifejtse szakmai és érdekérvényesítő tevékenységét.

EGÉSZSÉGÜGYI KITEKINTŐ

A SZÜLÉSZETI BALNEOLÓGIA

A balneológia a gyógy-vizek, -fürdők, -források hatásával, fürdő vagy ivókúra formájában történő, felhasználásával és alkalmazásával foglalkozó tudományág.

Magyarország igen gazdag gyógy- és ásványvizekben. Az alább felsorolt, a Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi és Egészségtudományi Centrum Könyvtára állományából válogatott dokumentumokból is kiderül, hogy gyógyászati célból történő használatuk régi múltra tekint vissza. Az irodalomjegyzék alátámasztja azt is, hogy a gyógyvizeket az orvostudomány számos területén - így a nőgyógyászatban is - használták és használják ma is. A kezdőévet (1859) önkényesen választottuk, hiszen a fürdőtörténet szinte az emberiséggel egyidős, pontos datálása lehetetlen.

Magyarországon az 50-es években két balneológiai osztály létesülhetett. Parádfürdőn 1954-ben negyven ágygal, Harkányban három évvel később húsz ágygal kezdte meg működését az önálló nőgyógyászati osztály. A Bokros-csomag idején mindkettőt megszüntették, majd 1998. január elsejével - mint rehabilitációs osztály - Parádfürdőn ismét megindulhatott a nőgyógyászati betegek ellátása.

E téma legnevesebb hazai kutatója, sőt a balneogynekológia, mint önálló disciplina hazai megteremtője Dr. Tóth Emil. Mivel huszonöt évig a Harkányi Gyógyfürdőkórház Nőgyógyászati Osztályán osztályvezető főorvosként öregbítette megyénk és a nőgyógyászati gyógyfürdőkezelés hírnevét, ezért a továbbiakban az Ő általa a nyolcvanas években írt munkákból szeretném az első lépéseket szó szerint idézni és végül a műveiből válogatott bibliográfiát a MOKSZ Hírlevél hasábjain közkinccsé tenni.

„ A gyógyvíz felhasználása ugyan régi keletű, de ez elsősorban a mozgásszervi betegségek kezelésével foglalkozó un. *fürdőorvosok* figyelmét keltette fel először.

A gyógyvizek hatásmechanizmusát csupán az 1950-es években tisztázták. Ez adott lehetőséget arra, hogy a korábbi csak empirián alapuló kezeléseket, ezentúl a gyógyvizek tulajdonságai alapján differenciáltan végezzük. A gyógyvizeket korábban a nők *alhasi* gyulladásai és meddőség miatt keresték fel. Mivel e két betegséggel kapcsolatos kezelések nem voltak tudatosak, hiszen csak fürdőkezelésben részesítették őket, meg kellett határoznunk a szóba jöhető kezelési eljárásokat. Tapasztalati megfigyeléseink után határoztuk meg betegeinknél a 30 perces fürdési időt. Világossá vált előttünk, hogy a fürdőkezelés mellett más kezelési eljárásokat is igénybe kell vennünk. Így az iszapkezelést, mint természetes gyógymódot. Reumás betegek kezelésére ugyanis régóta használják, tehát a vérbőség elérésére a kismedencei gyulladások felszámolásában biztosan sikerrel alkalmazható.

Az alhasi vérbőség célját szolgálja a masszázs is. Elképzeléseink megvalósítása érdekében újfajta masszázst is alkalmaztunk.

Utoljára vezettük be a gyógytornát betegeink kezelésében. A gyógytorna a betegszervezetre adaptált, az egészséges mozgásokat megerősítő, tonizáló hatással rendelkezik. Olyan tornagyakorlatokat dolgoztunk ki, melyek műtét utáni állapotban legkönnyebben kivitelezhetők.

Következő lépés azon betegcsoportok meghatározása volt, akiknél az említett kezeléseket eredményesnek véltük.

Legnagyobb figyelem a meddőség balneoterápiás kezelése felé fordult. Vizsgálataink a primer és secundaer sterilitásos betegekre terjedt ki. Hamarosan kiderült, hogy az idült kismedencei gyulladások kezelésében is új utat nyitott ezen kezelési eljárás.

A gyógyvíz felhasználását a gyermekgyógyászatban ez idáig hazánkban nem alkalmazták. Abból indultunk ki, hogyha a felnőtt nőgyógyászatban jó eredményeket értünk el, akkor bizonyos esetekben itt is hatásos lehet kezelési eljárásunk, hiszen a fiatalkori idült petevezető gyulladás, a műtét utáni összenövések és exsudatumok kialakulása azonos a felnőttekével.

A pelvipathia vegetativa kezelése megoldatlan volt és már az is gondot okozott, hogy nőgyógyász, vagy pszichológus gyógyítsa-e a

beteget. Mivel a kórkép lényege egyértelműen ma sem tisztázódott, ezért gondoltunk arra, hogy a szanatórium jellegű elhelyezés, a komplex fizioterápiás kezelés alkalmas lehet olyan betegek gyógyítására, ahol a természetes gyógymódot un. *kis pszichoterápiával* kötjük össze. A műtét utáni izzadmányok, összenövések, gyulladások gyógyszeres kezelése ez idáig az általános kórházakban kevés eredménnyel járt. Ezért is tartottuk fontosnak olyan terápiás lehetőségek kidolgozását, amely a fenti kívánalmaknak megfelel és eredményes lehet.

A fluor és a colpitis gyakorisága közismert. Vannak, akik a folyást népbetegségek közé sorolják. Több szerző szerint egyes gyógyvizek szerepet játszhatnak a kórokozó megtelepedésében és annak átvitelében. Vizsgáltuk tehát a balneoterápiának, mint forrásnak a szerepét a *Trichomonas vaginalis* és *Candida albicans* esetében. A nőgyógyászati gyógyfürdőkezelés mellett szól az a tény, hogy a természetes gyógymódok közé tartozik, és szakszerű ellenőrzés mellett nincs mellék és utóhatása, olcsó, és elősegíti a nagy, szervült exsudatumok felszívódását. Fontos, hogy recidiváló krónikus gyulladós képletek a balneoterápiás kezelés után a műtétre alkalmassá válnak, mert a gyulladós képlet felszívódik, vagy a folyamat megnyugszik. A kezelés következmény nélkül, többször megismételhető. A kezelt betegek közül minden harmadik meddő beteg állapotos lett. A *Trichomonas vaginalis*-t a harkányi víz elpusztítja, a *Candida albicans* közömbösen viselkedik a harkányi vízzel szemben."

Szószedet:

Candida albicans: sarjadzógombás megbetegedést (candidiasist) okozó élesztőgombafaj

Colpitis: Hüvelygyulladás

Exsudatum: Gyulladás következtében a vérből a kapillárison át a szöveti sejtek közé kiszűrődött folyadék

pelvipathia vegetativa: vegetatív medencebántalom...

Trichomonas vaginalis: A hüvelyben és a húgycsőben élősködő, gyulladást okozó ostoros véglény

Gracza Tünde Tunde.Gracza@aok.pte.hu

Névjegy

Somoskövi Éva-Pécsi Egyetem Orvosi Centrum Könyvtára

1987 óta dolgozom a Pécsi Egyetem orvosi könyvtárában, melyet akkor még POTE Központi Könyvtárának neveztek.

Rúzsásné Faluhelyi Veronika és Földvári Rózsa voltak az első segítők, akik az orvosi könyvtárosság rejtelmét megismertették

velem. Kiváló kortársakkal is itt hozott össze a sors.

Olyan kollektívába kerültem, ahova öröm volt tartozni, akikkel jó volt együtt dolgozni. Ez a szellem mindmáig megmaradt. Kezdetben folyóiratok rendelésével, számlák nyilvántartásával foglalkoztam, később a könyvrendelés és a tájékoztatás lett a feladatom.

Magánéletemben legfontosabb a három gyermekem. István 28 éves fogorvos, már családos, András 26 éves gépészmérnök, és Júlia 17 éves még a gimnázium padjait koptatja.

Mindegyik más és más, nagyon sok örömet, és örökös féltést jelentenek.

Horváthné Veres Krisztina-Pécsi Egyetem Orvosi Centrum Könyvtára

Hét éve dolgozom az Orvostudományi Egyetem könyvtárában. Olvasótermi felügyelőként kezdtem, majd folyóiratokat érkeztettem, fénymásolóként folytattam, jelenleg pedig könyvtárközi kölcsönzéssel foglalkozom.

A mostani munkakörömet szeretem a legjobban, mert változatos, sok könyvtáros kollegát ismerhettem meg még ha csak virtuálisan is, mindig kihívások elé állít, ha nem találok meg mindjárt egy cikket vagy egy könyvet és kutatnom kell utána.

**Martos Veronika-Pécsi Egyetem Orvosi
Centrum Könyvtára**

26 éve - szinte egy emberöltő - dolgozom
orvosi könyvtárosként.

Ezalatt hivatásunk sok csínját-bínját
megismertem, kipróbáltam (a leltározáson át
a tájékoztatásig), de leginkább ezt szeretem,
amit most is csinálok: a könyvtárközi

kölcsönzést. Úgy érzem, igazán sokrétű, nagy körültekintést és
rálátást igénylő feladat, ami nekem is, olvasóinknak is sok örömet
okoz. Nem szólva a hozadékáról: megismertem számtalan kedves és a
szakma iránt ugyancsak elkötelezett Kollegát itthon és külföldön is!

**Várhegyi Erzsébet -Semmelweis Egyetem
Központi Könyvtára**

Olvasáspedagógiai múlttal érkeztem a Központi
Könyvtárba 10 évvel ezelőtt. Mary Poppins,
Vadölő és Molnár Ferenc Fűvészkertje
világából az integrált könyvtári rendszer
előkészítésébe cseppentem. Néhány hét után

boldogan fedeztem fel, hogy az állomány részeként külön-
gyűjtemények (Győry, Muzeális, Korányi, római számos) is vannak a
könyvtárban. Napi munkám végeztével - igen jól emlékszem - Győry
Tibor 30 évig tartó német nyelvű levelezését és az 56-os forradalom
egyetemi jegyzőkönyveit olvasgattam először. Lassan megnyílni
látszott előttem a nagy múltú egyetem és a jelentős orvos-elődök
munkássága. Prepok Piroskával időközben elvégeztük a Győry-
gyűjtemény és a muzeális könyvek egy részének számítógépes
bibliográfiai feltárását. Azóta külföldi kutatók is bepillantást kérnek
az Interneten elérhető leírásaink alapján. Kiderült, hogy valódi
könyvritkaságoknak is a birtokosai vagyunk. Idén nyáron - váratlan
ajándék - az eddig külső raktárban porosodó római számos
gyűjtemény kapott elhelyezést „Régi Könyvek Tára” elnevezéssel a
könyvtár 2. emeletének egy tágas helyiségében. A gyűjtemény
gondozását a legszebb feladatombnak tartom. evarhegyi@lib.sote.hu

MEGEMLÉKEZÉS

LÉCES KÁROLYNÉ, MESTERHÁZI NAGY MÁRTA

Kedves Kollégák!
Szomorúan tudatjuk, hogy 2006. január 8-án elhunyt Léces Károlyné, Mesterházi-Nagy Márta, a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtárának egykori főmunkatársa, igazgatóhelyettese, a könyvtáros szakma kiemelkedő egyénisége.

A műszaki könyvtárak ügyének értő képviselője volt, részt vett a könyvtárosok

képzésében, szakirodalmi tevékenységet folytatott, széleskörű nemzetközi kapcsolatokat ápolt. Aktívan foglalkozott a könyvtárfejlesztés, gépesítés minden területével.

Könyvtáros szakmai tevékenysége mellett első osztályú műkorcsolyázó volt, részt vett többek között a IX. Téli Főiskolai Világbajnokságon. Sportolói pályafutása után versenybíróként tevékenykedett.

Emlékét örökre megőrizzük. Fonyó Istvánné főigazgató; BME OMIKK

MEGEMLEKEZÉS

RÓZSA GYÖRGY

1922. 10.13.-2005. 12.15.

A nagyváradi születésű Rózsa György 1947-től 1950-ig a Külügyminisztériumban dolgozott, majd 1951-től 1960-ig volt a Népkönyvtári Központ, az MTA Közgazdaságtudományi Intézetének munkatársa. A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának igazgatójává 1960-ban választották, és ezt a tisztséget töltötte be 1989-ig. Ebben az évben nevezték ki az intézmény főigazgatói posztjára, melyet 1996-ig irányított. Eközben, 1969-től 1975-ig a genfi székhelyű, ENSZ Könyvtárának is igazgatója volt. Nevéhez fűződik az MTA korszerűsítésének és új szárnyának megépítése. 1996-ban nevezték ki az-MTA KVT Pro Bibliotéka Alapítvány elnökének.

„Szakirodalmi informatika társadalmi hatása” valamint az „Információs társadalmak vizsgálata” című írásai mellett számos tudományos cikket publikált. Ő használta először az infosztráda kifejezést, megalapozva ezzel, hogy az informatikai szakemberek is elismerjék a könyvtárosi munkát.

1964-ben megkapta Közgazdaság tudomány - Informatika tudomány kandidátusa fokozatot Emellett az ELTE címzetes egyetemi tanára volt.

Munkáját rangos kitüntetésekkel jutalmazták. 1977-ben megkapta a Nemzetközi Levéltári díszérmet, 1981-ben a Szabó Ervin Emlékérmet, és 1996-ban Pro Scientia Hungarica díjjal tüntették ki.

Rózsa Györgyöt az orvosi könyvtárosok is gyászolják.

Forrásként a Ki kicsoda? Biográfia kiadó, 2004. kiadást használtuk.

Készült 300 példányban
Kiadja: SEKK
Lapigazgató: Dr. Vasas Livia
Olvasószerkesztő: Wolf György
Felelős szerkesztő: Juhász Éva

A lapban felhasznált képek elérhetők:
www.google.com/képek
www.e-cards.com